

Hotel Sabotin skozi čas

Razstava ob 70-letnici

Solkan, 26. 9. 1957

Vir: Goriški muzej Kromberk - Nova Gorica, oddelek za etnologijo

Spoštovane obiskovalke in obiskovalci.

Na mestu, kjer stojite, so se predavnimi časi sprehajali **grofice in grofje**. Pripadali so **čedajski rodbini Puppi**, bili so lastniki številnih posestev v okolici, in viri trdijo, da so bili med domačini priljubljeni ter tesno povezani s krajem in dogajanjem v njem. **V tem dvorcu, poznobaročni podeželski vili furlanskega tipa iz 18. stoletja, so živeli od leta 1807 pa vse do 1906.** O njihovem življenju v Solkanu ni veliko znanega, vemo pa, da so imeli v prvem nadstropju dvorca čudovito sprejemno dvorano, zaradi česar lahko slepamo, da se je tradicija gostoljubja, sprejemanja in zabavanja gostov na tem mestu začela že dolgo nazaj...

Za hotelom je nekoč stal tudi poseben sarkofag, preurejen v **korito, ki naj bi služil za napajanje furmanskih konj**. Zaradi svoje pozicije ob glavni cesti, ki vodi iz Trnovske planote v Furlansko nižino, je bil torej tu že takrat idealen kraj za počitek, postanek in oddih furmanov in drugih popotnikov.

Leta 1954 so v tej baročni stavbi odprli Hotel Sabotin, ki je kmalu postal pomembno solkansko prizorišče za druženje, kratek kulinarčni postanek, zabavni večer ali daljši oddih številnih popotnikov.

Ob **70-letnici hotela** smo zbrali in na ogled postavili reprodukcije zgodovinskih dokumentov, izseke iz knjig, številne stare fotografije in jim dodali zanimiva pričevanja domačinov, ki povzemajo bogato in dolgoletno tradicijo gostoljubja, ki ga še danes vsak dan znova v **Hitovem hotelu Sabotin** omogočamo našim cenjenim gostom.

Vabimo vas, da se sprehodite po poti spominov: verjamemo, da bo razstavljeno gradivo pomagalo obuditi tudi marsikaterega vaših doživetij ali poznanih prizorov iz minulih let.

Hit, d.d.

Avtorice razstave: Jana Jakin Petejan, Špela Lutman, Maša Koglot in Martina Godnič

Za pomoč pri zbiranju virov se zahvaljujemo:

Pokrajinski arhiv v Novi Gorici

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Nova Gorica

Egon Bavčer, Arnel Pahor in Janez Jelerčič

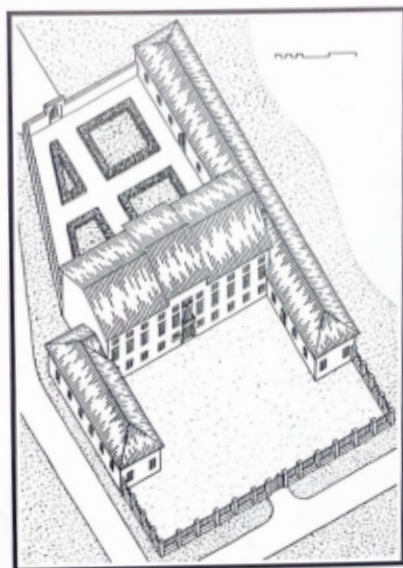
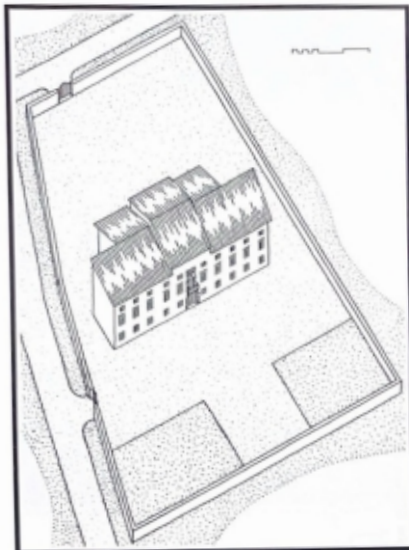
Goriški muzej Kromberk - Nova Gorica, umetnostnozgodovinski oddelek

Goriški muzej Kromberk - Nova Gorica, oddelek za etnologijo

Stavbne značilnosti kažejo, da je dvorec, v katerem se danes nahaja Hotel Sabotin, najbrž nastal v prvi polovici 18. stoletja. Njegova prva znana lastnika sta bila pripadnika rodovine Mulitsch (Mulig) pl. Palmenberg, ki je izviral iz Saške in je bivala v Solkanu med letom 1644 in koncem 19. stoletja, tu pa so imeli tudi grobnico v župnijski cerkvi in manjši dvorec.

Vir: Povzeto po knjigi Igor Sapač: Grajske stavbe v zahodni Sloveniji

Zanimiva je pripoved Solkanca Franca Merviča iz Ščeden, (1900-1980) o enem izmed zadnjih grofov Puppijev, ki ni zahajal v cerkev. Zaradi tega ga je takratni solkanski župnik Janez Ev. Kolavčič (župnik v Solkanu od 1882 do 1910) večkrat obiskal in ga svaril, da ga ne bo cerkveno in na cerkveni zemlji pokopal. Grof Puppi mu je odvrnil, da to zanj ne predstavlja problema, ker ima dovolj veliko brajdo, kjer ga lahko pokopljejo. Sicer pa je grof Puppi slovel kot dober človek, ki je solkanskim kmetom rad pomagal. Na svoje stroške je dal zgraditi oziroma razširiti cesto od Zagrada do Podškolja.

Vir: Jernej Vidmar: Jako stara vas na Goriškem je Solkan: zbornik ob tisočletnici prve omembe kraj

Dvorec v 18. stoletju in poskus idealne rekonstrukcije nikoli dokončane baročne zasnove stavbnega kompleksa

Vir: Igor Sapač: Grajske stavbe v zahodni Sloveniji

Ob vili kot rezidenci so se verjetno nahajale tudi nižje stavbe, v katerih so bili mizarska delavnica, kovačija, svinjak, hlev ter skladiščni prostor.

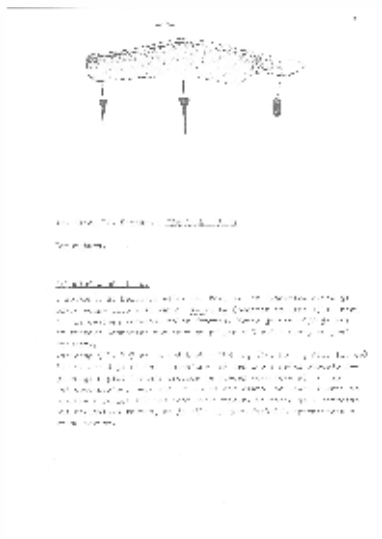
1807 je posest z dvorcem kupil **Alojz (Luigi) grof Puppi**, ki si je v njem uredil svoje glavno prebivališče. Stara čedajska plemiška rodovina Puppi je imela posestva na območju Solkana že v drugi polovici 18. stoletja, od konca 18. stoletja pa so njeni pripadniki v Solkanu tudi živeli. **V lasti te rodovine je dvorec ostal do leta 1906.**

Vir: Povzeto po knjigi Igor Sapač: Grajske stavbe v zahodni Sloveniji

Kamnit balkon s portalom, Glavni portal, Okno v glavni fasadi, februar 1980

Vir: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Nova Gorica

Skica sarkofaga z opisom

Vir: Goriški muzej Kromberk – Nova Gorica, umetnostno zgodovinski oddelek

Arheološko odkritje na pragu Hotela Sabotin

Sarkofag z grškim napisom, kamen, 80 x 198 x 110 cm, danes stoji pred zadnjim vhodom v grad Kromberk

Fotografija sarkofaga

Vir: arhiv Hit d.d.

Dvorec je enoinpolnadstropna stavba na dolgi pravokotni talni ploskvi. Danes je njegov historični pomen v prostoru precej zabrisan, saj je ob njem pred nekaj desetletji nastalo prometno križišče dveh osrednjih solkanskih cest. Prvotno je imela funkcijo glavne fasade današnja začetna severna fasada, ki je obrnjena proti Pionirski ulici. Ta fasada obsega v osnovi **sedem okenskih osi** in je simetrično zasnovana. **Triosni osrednji del z rustikalnim polkrožno sklenjenim kamnitim portalom** je nekaj višji.

Pred portalom stoji altana z balustradno ograjo iz prve polovice 20. stoletja. Okna severne fasade so večinoma opremljena s preprostimi pravokotnimi kamnitimi okvirji, ki imajo v prvem nadstropju profilirane preklade. **Na desni strani je na fasado naslonjen nadstropni prizidek iz prve polovice 20. stoletja z ravno teraso in balustradno ograjo na vrhu.**

Nad polkrožno sklenjenim rustikalnim portalom v pritličju je v nadstropju kamnit konzolni balkon z balustradno ograjo iz prve polovice 18. stoletja. Balkon je dostopen iz **slavnostne dvorane** (danes so tu hotelske sobe) **skozi polkrožno sklenjen portal, ki ima na vrhu močno poudarjen sklepni kamen in ravno profilirano preklado.**

V veži z ravnim tramovnim stropom so ohranjeni štirje kamniti pravokotni portali s profiliranimi prekladami. Na sredini vzhodne stene je velik polkrožno sklenjen portal s profiliranimi kapiteloma in značilnim sklepnim kamnom iz prve polovice 18. stoletja, ki vodi na nekdanje reprezentančno dvoramno stopnišče. Nad vežo je bila v nadstropju velika slavnostna dvorana. Nekdanje reprezentančne sobane ob njej, ki so bile nekoč vse z vrati zaporedno povezane, so preurejene v hotelske sobe.

Vir: Igor Sapač: Grajske stavbe v zahodni Sloveniji

Solkan, 26. 9. 1957

Vir: Goriški muzej Kromberk - Nova Gorica, oddelek za etnologijo

Dvorec je značilna plemiška profana arhitektura iz začetka ali prve polovice 18. stoletja na Goriškem. Tlorisna zasnova in oblikovanje stavbnih mas sta primerljiva zlasti z značilnimi manjšimi furlanskimi vilami iz časa okoli leta 1700, ki so odločilno vplivale tudi na zasnove baročnih plemiških palačv Gorici.

Vir: Igor Sapač: Grajske stavbe v zahodni Sloveniji

Izris glavne fasade in tloris pritličja dvorca z označenimi stavbnimi fazami.

vir: Igor Sapač: Grajske stavbe v zahodni Sloveniji

“

Pričevanja

»Hiša, v kateri je danes Hotel Sabotin, je bila v lasti nonota moje mame, Mariče Bavčer, rojene Boltar. Ivan Nibrant, lastnik gradbene firme Nibrant, je bil nono mojemame.

Oče mamine sestrične, Viktor Nibrant, je bil rojen v tej hiši, ko je bila že njihova, in to je leta 1905. Hiša je bila med prvo svetovno vojno porušena in kasneje obnovljena.«

Egon Bavčer

Ivan Nibrant - lastnik gradbene firme

Hiša družine Nibrant

Hiša družine Nibrant - pogled iz današnjega letnega vrta

Na fasadi letvo zgoraj se vidi napis - sedež firme

”

Zanimivost:

Med prvo svetovno vojno dvorec ni bil huje poškodovan. Zato so slavnostno dvorano v njegovem prvem nadstropju po vojni uporabljali kot nadomestilo za razdežno solkansko župnijsko cerkev, dokler te niso po letu 1922 obnovili.

Vir: Povzeto po knjigi Igor Sapač: Grajske stavbe v zahodni Sloveniji

Razglednica: Villa Montesanto

Vir: neznani (reprodukcija arhiv Hit)

Leta 1933 je dvorec kupil Karel Kumar in ga predelal v hotel z restavracijo ter ga poimenoval Albergo & Ristorante Villa Montesanto

Po drugi svetovni vojni (po priključitvi tega dela Primorske k Jugoslaviji jeseni leta 1947) je bil objekt nacionaliziran, v njem pa je še naprej deloval hotelski obrat.

Vir: Igor Sapač: Grajske stavbe v zahodni Sloveniji

Sedež okrajnih komitejev

Po priključitvi k Jugoslaviji (septembra 1947) je Solkan s svojim Krajevnim ljudskim odborom znova postal občinsko središče, obenem pa tudi sedež Okrajnega ljudskega odbora (OLO) Gorica oziroma goriškega okraja z vsemi tremi oblikami državne oblasti.

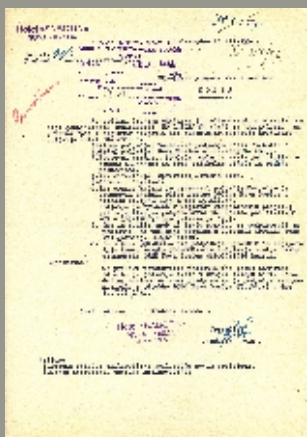
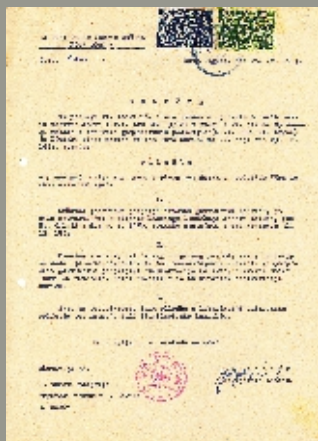
Svoj sedež so okrajne ustanove imele na raznih predelih Solkana. V stavbi, kjer je danes sedež Krajevne skupnosti, je bilo sodišče, v vili Lenassi in kasneje v vili Bartolomei so imeli svoj sedež organi za notranje zadeve; še danes so ta zapori. V Panjakovem je bil sedež OLO Gorica. V nekdanjem hotelu Kumar, sedaj hotelu Sabotin, so imeli sedež okrajni komiteji KPS (Komunistična partija Slovenije), LMS (Liberalna demokracija Slovenije) in SKOJ (Zveza komunistične mladine Jugoslavije) ter druge družbenopolitične organizacije (DPO).

Vir: Tomaž Marušič, Štirideset let krajevne skupnosti Solkan (1967–2007)

1954: nastanek Hotela Sabotin

25. 12. 1953 je bila z odločbo o prenehanju državnega gospodarskega gostinskega podjetja „Mestno gostinstvo Solkan“ podana zelena luč za ustanovitev novega gostinskega podjetja „Hotel Sabotin“.

Leta 1954 je objekt z novim imenom Hotel Sabotin zaživel kot samostojen hotel z restavracijo.

Razglednice Solkana

Vir: Pokrajinski arhiv SI_PANG/0667 Zbirka razglednic krajev (Solkan 1919-1945, po letu 1945)

Vir:
Pokrajinski arhiv SI_PANG/0080 OLO Gorica TE 230/364
Pokrajinski arhiv SI_PANG/0974 Okrožno sodišče N.G. TE 691

Druženja in zabave v Hotelu Sabotin v 50. in 60. letih

Vir: Goriški muzej Kromberk – Nova Gorica, oddelek za
etnologijo

Pust 1957

Silvestrovanje 1959

1957

Silvestrovanje 1959

Ples ob dnevu žena 1960

Pustni ples 1960

Pust 1957

Pust 1957

Gozdarji v Sabotinu 22. 4. 1960

“

Anekdote in spomini

Sabotinovi plesi

Sobote in nedelje so bile v 70. letih rezervirane za ples v Sabotinu. Včasih, tako kot za novo leto leta 1975, se je zabava razširila celo v prvo nadstropje, saj je bilo povpraševanje ogromno.

Mladina se je zabavala, rodilo pa se je tudi veliko ljubezenskih zgodb, ki živijo še danes.

Seveda se ni samo plesalo: iz kuhinje je vedno lepo dišalo in pravijo, da so gostje najraje naročili narezek iz domačih mesnin in ocvrt sir s tatarsko omako.

”

“

Anekdote in spomini

Natakarica MARTA

Je bila ena izmed osebnosti, ki so krojile dogajanje v 70. letih, ko je Sabotin živel kot kraj družjen in plesov. Bila je zelo delovna in zagnana natakaraica – pri njej nisi bil lačen, še manj pa žejen. Pravijo, da je gospa Marta nosila firtoh, krilo in telovadne copate. Včasih je oblekla celo narodno nošo!

”

Poroka briškega para
2. 2. 1961

Kulinarična razstava
27. 10. 1957

Prepih

Prepih

1954: izdan je odlok o ustanovitvi Hotela Sabotin

1972: odprtje prenovljenega Hotela Sabotin pod okriljem podjetja VIATOR

1973: Hotel Sabotin se poslovno poveže s Hotelom Park

1977: združitev v TOZD Hoteli in gostinstvo Nova Gorica

1983: Hotel Sabotin postane del podjetja HGP, ki je predhodnik današnje družbe Hit

1984: nastanek družbe Hit

do konca 90. let prejšnjega stoletja: v hotelu ima podjetje Hit svoje poslovne prostore in trgovino Daimond

konec 90. let prejšnjega stoletja: zaživi Sabotina galerija in začnejo se organizirati različne razstave, restavracija gosti številke tuje kuhinje: kitajsko, dalmatinsko, šumadijsko

1997: prva razstava gob v sodelovanju z Gobarskim društvom Nova Gorica

1998: večja prenova restavracije, recepcije in hotelskih sob v centralnem delu stavbe

2003: prenova preostalih hotelskih sob v prizidku stavbe

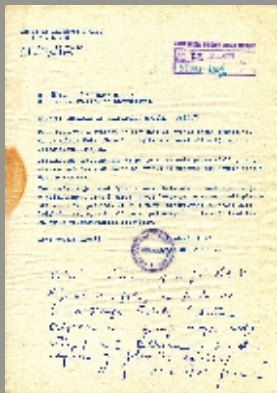
2015: prenova bara in letnega vrta z nadstreškom

2019: hotel se s certifikatom »Green Key« vključi v zeleno shemo slovenskega turizma

2022: prenova kuhinje

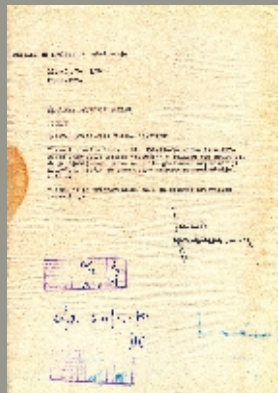

1972: prenova hotela

6. 6. 1970 je KS Solkan podala predlog za ureditev in adaptacijo Hotela Sabotin, ker se hotel nahaja v težki situaciji spričo dotrajanosti objekta.

Vir: Pokrajinski arhiv, SI_PANG/0104
Skupščina občine N.G. TE 1150, 1645

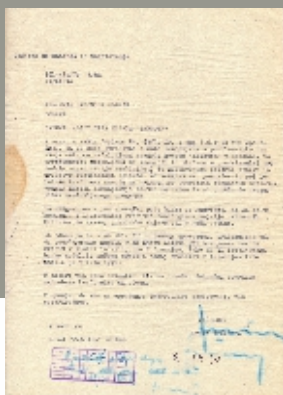

Reševanje težke situacije Hotela Sabotin v začetku 70-ih let

Vir: Pokrajinski arhiv, SI_PANG/0104
Skupščina občine N.G. TE 1150, 1645

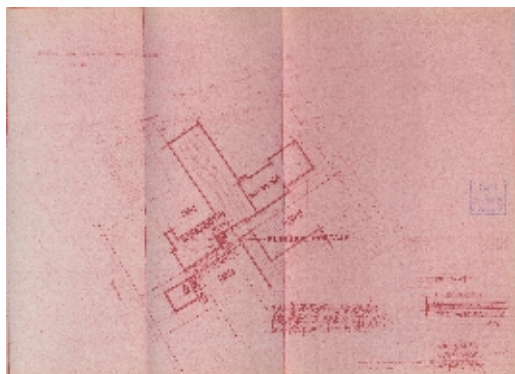
Odobritev kredita za obnovo hotela leta 1970

Vir: Pokrajinski arhiv, SI_PANG/0104
Skupščina občine N.G. TE 1150, 1645

Rušenje menze ob Cesti IX. korpusa in načrt gradnje novega prizidka, 1971

Vir: Pokrajinski arhiv, SI_PANG/0104 Skupščina občine N.G. TE 1150, 1645

Vir: Goriški muzej Kromberk – Nova Gorica, oddelek za etnologijo

ČLANEK Odprt obnovljen in razširjen hotel Sabotin, 1. 2. 1972

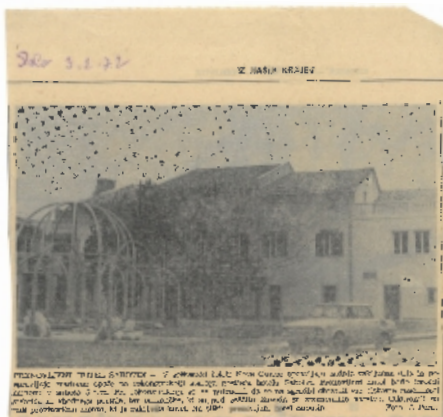
Vir: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Nova Gorica

Anekdote in spomini

Športno društvo Sabotin

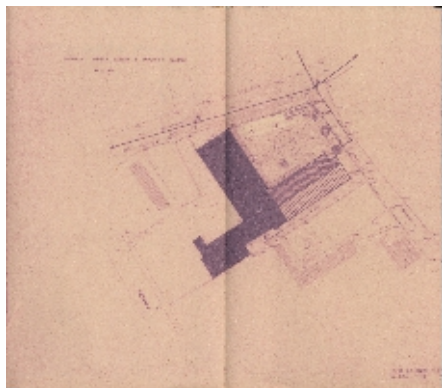
Ali ste vedeli, da se je v današnji Kraški izbi rodilo športno društvo Sabotin, ki pa se žal ni nikoli uradno registriralo? Člani so bili mladi solkanski fantje, stari med 16 in 22 let, ki so se radi družili ob večerih in sanjali so o svetli prihodnosti. Niso pa zamudili dogodkov, ki v 70-ih letih popestrili solkansko dogajanje: kolesarjenje od Solkana do Plav, spust s kajakom od Plav do Solkana, nogometne tekme ob solkanski šoli, roketne in košarkaške tekme in celo tekmovanje v streljanju.

Žal se vse zgodbe končajo, ko pridejo na vrsto ljubezen in družinske obveznosti. A kljub temu so ostali lepi spomini in večna prijateljstva.

ČLANEK Prenovljeni hotel Sabotin, Delo, 3. 2. 1972

Vir: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Nova Gorica

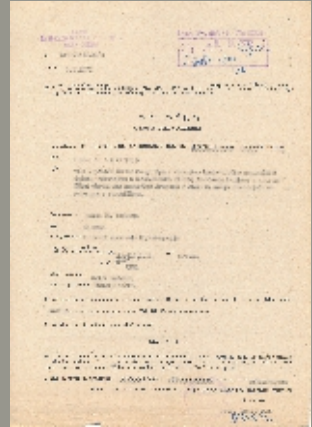
Tloris hotela z novim prizidkom in vrtom leta 1972

Vir: Pokrajinski arhiv, SI_PANG/0104 Skupščina občine N.G. TE 1150, 1645

Hotel Sabotin kot spomeniško zaščiten objekt-poznobaročna podeželska vila furlanskega tipa

9. 5. 1972 je bil hotel vključen v register nepremične kulturne dediščine

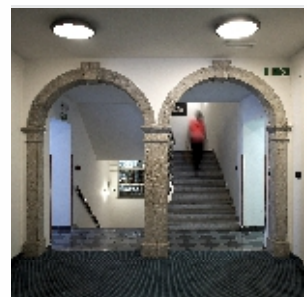
Vir: Pokrajinski arhiv, SI_PANG/0104 Skupščina občine N.G. TE 1150, 1645

Vir: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Nova Gorica

Vir: arhiv Hit d.d.

Vir: arhiv Hit d.d.

Freska na podstrešju - nekdanji friz dvorane v nadstroju

Vir: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Nova Gorica

1984: Hotel Sabotin začne delovati pod okriljem novonastale družbe Hit

Vir: arhiv Hit d.d.

Razglednice Solkana

Vir: Pokrajinski arhiv SI_PANG/0667 Zbirka razglednic krajev (Solkan 1919-1945, po letu 1945)

Sabotin
70 LET | YEARS

hit universe of fun

februar 2024

Hotel Sabotin***, IX.Korpusa 35, 5250 Solkan

www.hotelsabotin.com | www.hit.si